

SAI OLESA

sai@olesademontserrat.cat
93 778 00 50 Ext. 3500

Eines per a famílies i entorn LGTBIQ+

Et perds amb tants noms?

Ajuntament
d'Olesa de Montserrat

ésigualtat

Hola!

Tens alguna amiga o familiar LGTBIQ+?

Sents que et falta informació sobre el tema?

En aquesta caixa d'eines t'oferim informació bàsica per poder entendre i acompanyar millor les persones que estimes.

Editat pel SAI - Departament de gènere,
feminismes i LGTBIQ+ d'Olesa de Montserrat

Contingut: Ara Ribas i Comas

Aportacions i Disseny: Pol Rodríguez i Salvador

Revisió: Judith Sánchez i Seró i Pilar Puimedon Monclús

1a Edició juny 2021.

Llicència Creative Commons.

Sou lliures de compartir, copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà i suport. Podeu adaptar, remesclar, transformar i crear a partir d'aquest material. Les adaptacions s'han de compartir en els mateixos termes. Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi.

Podeu fer-ho de qualsevol manera raonable, però no d'una manera que suggereixi que el llicenciador us dóna suport o patrocina l'ús que en feu. No podeu utilitzar el material per a finalitats comercials. **Entre totes, tot.**

sai@olesademontserrat.cat

De la norma a la transgressió

Categories

Norma

Transgressió

Sexe

Mascle

Femella

Intersex

Identitat de gènere

Home

Dona

Trans*

Expressió de gènere

Masculí

Femení

Expressions de gènere diverses

Desig afectiu-sexual

Heterosexualitat

Diversitat afectiva-sexual

**Cisgènere
Heterosexual**

LGTTBIQ+

Què és què?

Sexe

Identitat de gènere

Expressió de gènere

**Desig
afectiu-sexual**

Aquestes quatre categories no estan relacionades entre si i no tenen per què seguir una continuïtat lògica partint dels nostres prejudicis. Hi ha dones trans i lesbianes, dones femenines lesbianes, homes femenins heterossexuals o trans...
I infinites possibilitats més!!

Què són la norma i la transgressió?

La norma

Dicta allò que és considerat dins dels canons socialment establerts i allò que en queda fora, generant relacions de poder i privilegis. Qui segueix la norma és considerat per la societat com a 'normal'.

Les persones heterosexuales i cisgènere estan emparades sota la norma en termes culturals i socials.

La transgressió

Són totes aquelles realitats que surten de l'esquema socialment establert, amb el risc de viure discriminacions: Invisibilització, incomprensió, exclusió, ridiculització, violències verbals o físiques.

Actualment les persones que surten de la norma encara pateixen violències per transgredir-la.

Sexe / la norma

Mascle i femella

És el conjunt de característiques biològiques, trets físics i caràcters sexuals primaris i secundaris.

Cromosomes XX o XY

Predomini d'hormones
testosterona o estrògens

Òrgans sexuals o reproductors
penis, testicles, vagina, ovaris, clítoris

Qualitats físiques
pits, veu, pilositat, musculatura

La norma determina el sexe d'acord amb els òrgans sexuals, basant-se en l'aspecte biològic.

Sexe / la transgressió

Intersex

Les persones intersexuales presenten una combinació intermèdia o atípica de trets físics i caràcters sexuals primaris i secundaris que atribuïm a mascles i/o femelles, com ara una combinació de cromosomes diferent XY i XX, variabilitat genètica o gonadal o diferències sexuals congènites.

La realitat és que també podem trobar una àmplia variabilitat i combinació d'aquestes característiques entre individus d'un mateix sexe: femelles amb barba, mascles amb la veu aguda, variabilitats hormonals...

Identitat de gènere / la norma

Home i dona

Fa referència a la identitat amb què cadascú se sent representat/da. En funció del sexe mascle o femella s'assigna socialment el gènere home o dona, creant una correlació entre sexe i gènere. És un element que constitueix les relacions socials de poder segons aquestes diferències.

Quan la identitat de gènere es correspon al sexe assignat en néixer, parlem de persones **cisgènere**:

sexe mascle – gènere home

sexe femella – gènere dona

Identitat de gènere / la transgressió

Trans*

Trans* és un terme paraigua que utilitzem per a redefinir totes les identitats de gènere que no són cisgènere.

Alguns exemples podrien ser homes i dones transexuals, transgènere, de gènere fluid, queer, no binaris, agènere... L'ús d'una o una altra etiqueta depèn de la identitat de cadascú. Cada persona té la seva vivència i pot fer o no canvis socials i/o físics (nom, pronoms, comportament, canvis corporals hormonals o quirúrgics) per adequar-se a la imatge socialment establerta o desitjada en funció de la seva identitat.

I com has de tractar una persona trans*? Amb el nom i gènere sentits amb els quals s'identifica.

Expressió de gènere / la norma

Masculí i femení

Expressió d'un/a mateix/a a partir de la presentació externa (comportament, rols, aparença, estètica, manera de parlar, etc.) que s'associa a cada gènere.

La norma dicta l'expressió masculina per a homes i l'expressió femenina per a dones. L'identifiquem d'acord amb els estereotips, rols i estètica associats als diferents gèneres en el nostre context social.

Els clitxés de gènere marquen, delimiten i acoten el que es presuposa i s'espera de cada gènere.

Expressió de gènere / la transgressió

Expressions de gènere diverses

Són totes aquelles expressions que trenquen amb l'ideal de la masculinitat o la feminitat associat a ser home o dona.

Alguns exemples podrien ser persones andrògines, dones masculines i/o homes femenins, segons l'estètica, actituds i comportaments que associem a la masculinitat o feminitat.

L'expressió de gènere no té perquè ser estàtica, sinó que també pot ser canviant: una persona que avui ens pot semblar molt masculina potser demà decideix pintar-se les ungles i anar amb faldilla.

Desig afectiu-sexual / la norma Heterosexualitat

La norma diu que l'atracció emocional, afectiva, sexual i/o romàntica entre persones ha de ser únicament cap a l'altre gènere, considerat oposat dins la norma binària.

L'homosexualitat va ser classificada com a malaltia mental per l'OMS (Organització Mundial de la Salut) fins al 17 de maig de 1990.

La Llei espanyola de Perillositat i Rehabilitació Social de 1970 perseguia les persones homosexuals.
No va ser completament derogada fins l'any 1995.

Desig afectiu-sexual / la transgressió Diversitat afectiva-sexual

**Pansexuals, asexuals, lesbianes,
bisexuals, gais...**

**Són totes aquelles atraccions
que surten de l'heterosexualitat.**

No només es refereix a l'homosexualitat gai, al lesbianisme o a la bisexualitat, sinó també a altres desitjos i vivències que van de des de la pansexualitat a l'asexualitat.

Monosexualitat

Orientació adreçada a un gènere, sigui heterosexual o homosexual.

Plurisexualitat

Orientació sexual adreçada a més d'un gènere o sexe.

Alguns conceptes que t'anirà bé conèixer

‘Sortir de l'armari’

Es refereix a expressar públicament el teu gènere, sexe, o sexo-afectivitat. Les persones que es troben dins la norma mai hauran de sortir de l'armari per què el seu sexe, gènere o desig afectiu-sexual ja es donen per suposats.

Binarisme

Model que estableix dues úniques possibilitats pel que fa a sexe, identitat i expressió de gènere.

Sexisme

Sistema que defineix les persones segons el seu sexe, les jerarquitzava i manté unes normes de comportament que corresponen a aquestes dues úniques possibilitats. Aquesta estructura subordina les dones i exclou persones amb cossos, identitats, expressions i desitjos fora de la norma.

Gènere i llenguatge

Pronoms

La construcció dels pronoms respon al sistema binari masculí-femení.

Les persones trans i altres identitats de gènere no es veuen reflectides en aquesta dicotomia o sovint es troben que altres persones s'equivoquen a l'hora d'anomenar-les.

El pronom neutre s'introdueix per trencar aquesta dicotomia. Davant dels dubtes en l'ús de pronoms referits a una persona, pregunta-li com vol ser anomenada.

Català

Pronoms: ella/ell/elli, elles/ells/ ellis.

Articles: la/el/li

Castellà

Pronoms: ella/él/elle, ellas/ellos/elles

Apropiació dels insults com a reafirmació

Bollera, marica, marieta, marimacho, queer, butch...

Algunes persones utilitzen aquests conceptes com a definició de la seva expressió de gènere, identitat o desig afectiu-sexual.

D'aquesta manera es reapropien del termes tradicionalment despectius utilitzats per ridiculitzar o insultar per reafirmar-se.

SAI OLESA

Eines per a
famílies i entorn
LGTBIQ+

Horari d'atenció

Dimecres 14:30 h -18:30 h

Cal demanar cita prèvia

Contacte

sai@olesademontserrat.cat

93 778 00 50 Ext. 3500

C/ Salvador Casas, 3

Edific Safaretjos

Diputació
Barcelona

Generalitat
de Catalunya